

Toezichtvisie raad van toezicht Stichting Altrecht

Vastgesteld door de raad van toezicht dd. 31 mei 2021, versie C3

In afstemming met de raad van bestuur (RvB) heeft de raad van toezicht (RvT) van Stichting Altrecht (hierna: 'Altrecht') de navolgende toezichtvisie vastgesteld. Deze visie wordt gehanteerd voor onbepaalde tijd, maar tenminste jaarlijks wordt nagegaan of aanpassingen op basis van actuele ontwikkelingen of nieuwe inzichten wenselijk zijn. De toezichtvisie vormt onderwerp van overleg met de cliëntenraad, de familieraad en de ondernemingsraad.

Aan de orde komen:

- (1) Kader en uitgangspunten
- (2) Doel en activiteiten van de raad van bestuur en de raad van toezicht
- (3) Thema's voor 2021 / 2022
- (4) Uitgangspunten en werkwijze bij de uitvoering van taken van de RvT
- (5) Overige attentiepunten ten aanzien van het functioneren van de RvT

1. Kader en uitgangspunten

Mensen met een ernstige en complexe psychiatrische ziekte kunnen bij Altrecht terecht voor specialistische behandeling. Deze activiteiten worden verricht binnen de kaders van de missie en visie¹ van Altrecht. Daarin is onder andere verwoord dat bij de activiteiten die Altrecht ontplooit de patiënt en zijn of haar naasten voorop staan. Voor het succesvol functioneren van Altrecht zijn netwerkpartners in de meest brede zin (maatschappelijk, sociaal, bedrijfsmatig) van groot belang: met hen wordt een waardevolle relatie nagestreefd, in het belang van de patiënt, diens familie en/of de maatschappij.

Het gewenste maatschappijbeeld, zoals dat door De Nederlandse GGz is geformuleerd, te weten het streven naar een mentaal veerkrachtige, inclusieve en veilige samenleving, vormt voor de activiteiten van Altrecht een richtinggevend breder kader.

Het functioneren van de RvT wordt ingekaderd door de op Stichting Altrecht van toepassing zijnde algemeen geldende wet- en regelgeving, extern toezichtkader zoals Governancecode Zorg (2017), Kader Goed Bestuur IGJ en NZa (2020) en in het bijzonder door de statuten en reglementen. Deze toezichtvisie vormt daarop een aanvulling.

2. Doel en activiteiten van de raad van bestuur en de raad van toezicht

De RvB bestuurt Altrecht zodanig dat Altrecht haar maatschappelijke doel realiseert en daarmee invulling geeft aan de missie en visie. De RvT houdt hier toezicht op, waarbij het toezicht zich primair richt op het bestuur en de besturing van Altrecht en de daaraan verbonden organisaties en rechtspersonen. Het toezicht omvat ook het toetsen van de missie en visie aan de maatschappelijke actualiteit.

Naast het uitoefenen van toezicht vervult de RvT voor de RvB ook, gevraagd en ongevraagd, een adviesrol en geeft de RvT invulling aan de rol van werkgever van de leden

¹ <https://www.altrecht.nl/over-ons/visie-missie/>

van de RvB. Leden van de RvT kunnen ook de RvB ondersteunen bij het leggen van relaties en het waardevol benutten van die relaties.

3. Thema's 2021 / 2022

De RvT houdt toezicht op het beleid van de RvB en op de algemene gang van zaken in de stichting. In aanvulling hierop en mede op aangeven van de RvB heeft de RvT vastgesteld dat de navolgende thema's bijzondere aandacht in het toezicht voor de komende periode vragen:

- a) Hoe verhouden missie en visie van Altrecht zich tot het wensbeeld van een mentaal veerkrachtige, inclusieve en veilige samenleving en welke (actuele) ontwikkelingen vragen daarin aandacht;
- b) Totstandkoming, besluitvorming en realisatie van het meerjarenplan 'Samen Passend Herstel';
- c) Hoe houdt de RvB vat op de inhoud en kwaliteit van zorg en wat is de actuele ontwikkeling in die inhoud en kwaliteit van zorg
- d) Hoe ontwikkelt de strategische positionering en bedrijfseconomische gezondheid van Altrecht zich, mede in het licht van de maatschappelijke visie op GGZ in de maatschappij, overige externe ontwikkelingen, ontwikkelingen bij ketenpartners en ontwikkelingen bij overige organisaties in de branche. En mede in relatie tot de ontwikkelingen op het gebied van vastgoed en financiering;
- e) Hoe houdt de RvB zicht op de ontwikkeling van de cultuur in de organisatie en op welke wijze kan de RvT daar toezicht op uitoefenen;
- f) Hoe ontwikkelt Altrecht zich op het gebied van digitalisering en hoe wordt daarbij, en in de volle breedte van de cliënt gerelateerde activiteiten, rekening gehouden met de wettelijke en maatschappelijke eisen op het gebied van privacy;
- g) Hoe kan Altrecht effectief omgaan met de relevante ontwikkelingen op de arbeidsmarkt;
- h) Hoe kan 'nieuwsgierigheid als competentie' en het lerend vermogen van Altrecht worden versterkt.

Op basis van actuele ontwikkelingen kunnen in overleg tussen RvT en RvB thema's worden toegevoegd of worden afgevoerd.

4. Uitgangspunten en werkwijze bij de uitvoering van taken van de RvT

De RvT werkt vanuit het belang van Altrecht en hecht er daarbij aan zo helder mogelijk te zijn over de wijze waarop zij uitvoering geeft aan zijn taken. Die wijze van uitvoeren van de taken is mede ingegeven door de betrokkenheid die de RvT voelt bij de maatschappelijke opdracht van Altrecht.

4.1. Algemeen

- a. Het uitgangspunt in de relatie tussen RvT en RvB is vertrouwen, transparantie en afspraak is afspraak. De stijl van toezicht, advies en de invulling van de werkgeversrol

- passen daarbij. De RvT past zijn stijl van functioneren aan, indien de omstandigheden waarin Altrecht zich bevindt dat vragen. Het belang van Altrecht staat altijd voorop.
- b. De RvT is er op gericht om proactief, vanuit zijn diverse taken en verantwoordelijkheden, waarde voor Altrecht als geheel en in het bijzonder voor de RvB toe te voegen.
 - c. De RvT vormt in gemeenschappelijkheid zijn oordeel in de vergadering van de RvT, in aanwezigheid van de RvB en neemt in die vergadering de besluiten die volgens de statuten en het 'reglement Raad van Toezicht', toekomen aan de RvT.
 - d. De RvT komt soms ook samen zonder de RvB: tenminste jaarlijks in het kader van de zelfevaluatie, ter bespreking van het functioneren van de RvB en kort voor elke vergadering ten behoeve van het bespreken van actualiteiten en het voorbereiden van de vergadering. Ook besteedt de RvT dan aandacht aan het functioneren van de RvT als team. De RvT kan besluiten dat het noodzakelijk is om ook voor andere onderwerpen, in het kader van een goede invulling van zijn verantwoordelijkheid, zonder RvB bijeen te komen. De RvT hecht er echter aan zoveel mogelijk juist wel in dialoog met de RvB tot een oordeel te komen.
 - e. In het overleg tussen de RvT en de diverse organen² van de organisatie, waaronder de RvB, de Geneesheer Directeuren (GD's), de familieraad, de cliëntenraad en de ondernemingsraad is de RvT er op gericht de informatie te verzamelen, die de RvT voor zijn functioneren nodig heeft. Daaronder worden mede begrepen bijeenkomsten met management en medewerkers van Altrecht danwel de door Altrecht betrokken deskundigen. Om tot een oordeel te komen hecht de RvT aan de dialoog met betrokkenen, waarbij het er om gaat om de verschillende inzichten in beeld te krijgen en elkaar te bevragen, zodat informatie verrijkt kan worden en verantwoord inhoud gegeven kan worden aan goed toezicht. Op deze wijze kan de dialoog ook bijdragen aan de situaties waar consensus wenselijk is.
 - f. De RvT is transparant in zijn functioneren en legt actief verantwoording af aan belanghebbenden.
 - g. De RvT stelt uit zijn midden commissies samen: de personele commissie, de financiële commissie en de commissie kwaliteit en veiligheid. Voor ieder van deze commissies is een reglement opgesteld. De RvT kan, na overleg met de RvB, besluiten om ook andere commissies in te stellen. Deze kunnen een rol hebben voor onbepaalde of voor bepaalde tijd. Voor commissies van onbepaalde tijd wordt een reglement opgesteld. Voor commissies voor bepaalde tijd worden bij de start (tenminste) afspraken gemaakt over doel, middelen, aanpak en doorlooptijd.
 - h. Als een onderwerp of thema, al of niet via een commissie, wordt toevertrouwd aan een delegatie van RvT leden, dan is het van belang dat de overige RvT leden, onverlet de individuele verantwoordelijkheid voor het geheel dit ook daadwerkelijk toevertrouwen aan deze leden. Van de leden aan wie een thema is gedelegeerd wordt verwacht dat op afgesproken momenten wordt teruggekoppeld aan de gehele RvT, zodanig dat de RvT als geheel tot een verantwoord oordeel kan komen.
 - i. Individuele leden van de RvT kunnen, indien dat voor het goed uitoefenen van hun rol noodzakelijk is, ook individueel contact met de RvB en/of, via de RvB de medewerkers

² Voor ieder van de genoemde organen is een specifiek kader vanuit wet- en/of regelgeving en/of statuten en reglementen(en) van toepassing.

van Altrecht hebben. Daarover wordt transparant binnen de RvT en de RvB gecommuniceerd.

- j. Besluiten, zoals benoemd in de statuten en het reglement Raad van Toezicht, die toekomen aan de RvT, kunnen voorbereid worden in de hiervoor onder (f) en (g) bedoelde commissies of delegaties van leden van de RvT. Besluitvorming vindt altijd in de RvT plaats.
- k. Vergaderstukken worden voorzien van een oplegger: met beschrijving doel agendapunt, voorgeschiedenis thema, welke dilemma 's door de RvB zijn afgewogen en welke vragen de RvB heeft aan de RvT. In de agenda van een vergadering wordt ook per onderwerp aangegeven wat de doelstelling van bespreking is: informeren, adviseren of besluitvorming. Waar nodig licht de RvB toe wat het wil bereiken met de bespreking.
- l. Vergaderingen van de RvT en de RvT-commissies worden afgesloten met een moment van evaluatie. Het doel daarvan is reflectie en het creëren van een open sfeer waarbij iedereen respectvol feedback kan geven en kan krijgen. Dit moment van evaluatie vindt plaats in aanwezigheid van de RvB.
- m. Het goed functioneren van de governance in brede zin is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de RvT en de RvB. De voorzitter van de RvT bevordert vanuit zijn rol het goed functioneren van de governance in brede zin. Mede in dat kader en in aanvulling op verantwoordelijkheden van de voorzitter die elders in statuten of reglementen zijn beschreven:
 - Voert de voorzitter ter voorbereiding van de RvT vergaderingen agendaoverleg met de RvB;
 - Voert de voorzitter maandelijks overleg met de RvB, gericht op het goed functioneren van de governance in brede zin;
 - Is de voorzitter te allen tijde bereikbaar voor de leden van de RvT en de RvB indien zij van mening zijn dat dit noodzakelijk is. Indien bereikbaarheid niet mogelijk is, zal in deze rol in onderling overleg worden voorzien door één van de andere leden van de RvT;
 - Houdt de voorzitter zicht op het functioneren van de vaste en eventuele ad hoc commissies;
 - Bevordert en bewaakt de voorzitter het goed functioneren van de RvT als team;
 - Koppelt de voorzitter in het vooroverleg van een RvT-vergadering aan de overige leden van de RvT de inhoud terug van de contacten die in de voorliggende periode met de RvB, medewerkers en/of andere interne of externe belanghebbenden hebben plaatsgevonden. Eenzelfde verantwoordelijkheid ligt overigens ook bij de andere leden van de RvT.
- n. De vergaderingen van de permanente commissies vinden plaats twee weken voorafgaand aan de vergadering van de voltallige RvT. De voorzitter van de desbetreffende commissie voert voorafgaand aan de vergadering van de commissie agendaoverleg met de RvB. De verslagen van de commissies worden geagendeerd in de vergadering van de voltallige RvT. De voorzitters van de desbetreffende commissies geven op de verslagen een korte toelichting in de RvT. Eventuele punten ter besluitvorming in de gehele RvT zijn vooraf op de agenda van de RvT benoemd. Alleen

bij signalen of verhelderende vragen worden de verslagen nader besproken in de voltallige RvT.

- o. De vergaderingen van de voltallige RvT duren twee uur en tenminste om de vergadering wordt de RvT-vergadering voorafgegaan door een werkbezoek.
- p. De RvT kan op verzoek van de RvB of op eigen verzoek, maar na overleg met de RvB bepalen dat een extra vergadering van de RvT plaatsvindt.

4.2. Uitvoering van toezicht.

- a. De RvT oefent systematisch toezicht uit op het functioneren van Altrecht in het verleden, het heden en in de toekomst. De onder punt 3 genoemde thema's komen daarbij aan de orde.
- b. Het toezicht vindt plaats op hoofdlijnen, maar altijd met de mogelijkheid om het toezicht nader toe te spitsen op details, indien dat naar het oordeel van de RvT noodzakelijk is vanuit zijn verantwoordelijkheid voor goed toezicht.
- c. De RvT formuleert in afstemming met de RvB haar informatiebehoefte, passend bij de uitdagingen waar Altrecht voor staat en de verantwoordelijkheid voor goed toezicht. In hoofdzaak wordt de informatie aangeleverd door de RvB. Andere bronnen van informatie zijn bijvoorbeeld publiek toegankelijke informatie met betrekking tot de GGZ sector en Altrecht in het bijzonder, informatie van de medezeggenschapsorganen, informatie op basis van het bezoek aan onderdelen van de organisatie, informatie van de accountant van de organisatie, informatie van externe toezichthouders enzovoort.
- d. Voor het systematisch toezicht van de RvT vormt de planning & controlcyclus van Altrecht en de op basis daarvan geformuleerde informatiebehoefte het uitgangspunt.
- e. Het toezicht dat de RvT uitoefent is er op gericht de RvB en de organisatie positief kritisch te stimuleren vanuit betrokkenheid bij de (maatschappelijke) doelen en mensen waarvoor Altrecht bestaat en de deskundigheid van de RvT.
- f. Het basisprincipe van vertrouwen (zie 4.1) betekent ten aanzien van het toezicht dat de RvB de RvT gevraagd en ongevraagd inlicht over zaken, waarvan de RvB weet of had moeten weten dat deze voor het uitoefenen van goed toezicht van belang zijn. Mede in dit licht wisselt de RvT tenminste in elke RvT vergadering met de RvB van gedachten over zaken waarvan de RvT of de RvB het nuttig vinden, zonder dat het vooraf geagendeerd is.
- g. Agenda en bespreekpunten worden waar mogelijk thematisch aangevlogen met vooral aandacht voor de visie op de toekomst en de ambitie.

4.3. Uitvoering van de adviesrol van de RvT.

- a. De leden van de RvT en de RvT als geheel kunnen de RvB gevraagd en ongevraagd adviseren.
- b. Desgewenst wordt toegelicht waarop een advies is gebaseerd.
- c. Het staat de RvB vrij om het advies op te volgen.

4.4. Uitvoering van de relatie-rol van de RvT.

- a. Leden van de RvT kunnen de RvB ondersteunen bij het leggen van relaties en het waardevol benutten van die relaties. De RvT zal dat echter uitsluitend doen op verzoek en/of na overleg met de RvB.

- b. Ten aanzien van het binnen de gestelde kaders leggen en onderhouden van relaties betrachtingen de leden van de RvT transparantie naar de RvT en de RvB, zodanig dat duidelijk is welke belangen in de relatie voor het individuele lid spelen.

5. Overige attentiepunten ten aanzien van het functioneren van de RvT

In aanvulling op het voorgaande geldt voor het functioneren van de RvT en zijn afzonderlijke leden nog het volgende.

- a. Alle leden van de RvT dragen medeverantwoordelijkheid voor het goed functioneren van de RvT en het zorgdragen voor het goed invulling geven aan de taken en verantwoordelijkheden van de RvT.
- b. De leden van de RvT zijn er op gericht zich verder te ontwikkelen en te bekwamen in hun rol binnen de RvT.
- c. De leden van de RvT nemen voldoende tijd om hun taken naar behoren te kunnen uitvoeren.
- d. De leden van de RvT spreken elkaar aan op hun functioneren. Jaarlijks evalueert de RvT zijn eigen functioneren. Deze toezichtvisie geldt daarbij als kader.
- e. Nieuwe leden in de RvT wordt een inwerkprogramma aangeboden. Van nieuwe leden wordt verwacht dat zij zich, mede op basis van het inwerkprogramma zodanig informeren, dat zij waarde kunnen toevoegen aan de uitoefening van de taken en verantwoordelijkheden van de RvT.
- f. Om invulling te kunnen geven aan het criterium van transparantie in het functioneren van de RvT wordt onder andere het volgende ondernomen:
 - i. Op de website van Altrecht is te vinden de samenstelling van de RvT, het rooster van aftreden, de functies van ieder van de leden van de RvT.
 - ii. De RvT legt verantwoording af over zijn functioneren in het jaarverslag van Stichting Altrecht.
 - iii. De RvT bespreekt zijn functioneren met de formele medezeggenschapsorganen van Altrecht: de cliëntenraad, de familieraad en de ondernemingsraad.
 - iv. Op de website van de NVTZ maakt de RvT inzichtelijk in hoeverre de RvT voldoet aan het programma Goed Toezicht.
 - v. In voorkomende gevallen legt de RvT extern verantwoording af over zijn functioneren.
- g. De RvT draagt er zorg voor dat de RvT niet treedt in de verantwoordelijkheden van de RvB, tenzij een bijzondere situatie de RvT daartoe noodzaakt.